

Батькам про права дитини

Усі люди на Землі мають рівні права та свободи, закріплені Загальною Декларацією прав людини, що прийнята Генеральною Асамблеєю ООН в 1948 році. Ваша дитина, як і будь-яка інша людина, має рівні людські права! Права дитини закріплені Конвенцією про права дитини, що проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 20 листопада 1989 року.

Кожна дитина має право:

- на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку;
- на захист здоров'я та медично-санітарне обслуговування;
- на захист від поганого поводження, від відсутності турботи з боку батьків або тих, хто забезпечує за нею догляд;
- на захист від жорстоких, нелюдських або принизливих гідність людини видів поводження чи покарання;
- на захист від будь-якого покарання;
- на захист від сексуальних домагань;
- на проживання з батьками та на підтримку контакту з батьками в разі їх розлучення;
- на вільне віросповідання поглядів з усіх питань, що стосуються життя;
- на свободу думки, совісті, віросповідання;
- на особисте життя, на недоторканість житла, таємницю кореспонденції.

Права дитини порушуються, якщо:

- о не забезпечена її безпека для життя та здоров'я;
- о її потреби ігноруються;
- о по відношенню до дитини спостерігаються випадки насильства або приниження;
- о порушується недоторканість дитини;
- о дитину ізолюють;
- о дитину залякують;
- о вона не має права голосу під час прийняття важливого для сім'ї рішення;
- о вона вільно не може висловлювати свої думки і почуття;
- о її особисті речі не є недоторканими;
- о її використовують у конфліктних ситуаціях з родичами;
- о дитина стає свідком приниження гідності інших людей.

ДІТИ В СУСПІЛЬСТВІ НАЙБІЛЬШ УРАЗЛИВІ. ДІТИ, ПРАВА ЯКИХ ПОРУШУЮТЬ, ЧАСТО СТАЮТЬ СОЦІАЛЬНО І ПСИХОЛОГІЧНО ДЕЗАДАПТОВАНИМИ.

Як реагує дитина на порушення прав?

- о Їй стає важко спілкуватися з однолітками і дорослими (вона губиться, блазнює, б'ється, замикається в собі тощо). Її турбує особиста безпека і любов до неї.
- о Вона часто перебуває в поганому настрої, може втекти з дому.
- о Може вживати наркотики або алкоголь.
- о Може вдаватися до спроб суїциду (замаху на своє життя).

Що батьки можуть зробити для своєї дитини?

- Пам'ятати, що дитина — це окрема особистість, яка має власні почуття, бажання, думки, потреби, які належить поважати.
- Забезпечити її фізичну безпеку.
- Навчити її казати «Ні», навчити захищатися, вміти поводитися безпечно.
- негайно припинити фізичну і словесну агресію по відношенню до неї та до інших людей.
- Знайти час для щирої розмови з дитиною щодня. Ділитися з малюком своїми почуттями і власними думками.
- Пам'ятати про її вік та проте, що вона має свої особливості.
- Залучати її до обговорення тих сімейних проблем, які можуть бути для неї доступними.
- Залучати дитину до створення сімейних правил.

ПАМ'ЯТАЙТЕ!

Дитина поважатиме права інших, якщо поважатимуть її права.

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ

ПОКАРАННЯ ДИТИНИ

Не поспішайте карати. Намагайтеся впливати на дитину проханнями (які, звичайно, відповідають її вікові та можливостям). Це найефективніший спосіб щось пояснити. Вдаватися до покарань варто лише в крайньому разі.

Покарання має відповідати вчинку, і дитина повинна розуміти, за що її карають. Надмірне покарання може негативно позначитися на психічному та фізичному здоров'ї дитини. Тож перш ніж вдаватися до такої виховної міри впливу, зважте сто разів усі за та проти. Покарання — серйозний замах на фізичне та психічне здоров'я дитини. Навіть якщо дитина завинила, не забирайте в неї подарунків, які вона перед тим отримала. Не залишайте її без похвали чи винагороди, що вона їх заслужила вже після того, як завинила. Не карайте дитину із запізненням. Краще вже не карати зовсім, адже запізніле покарання не дає малюкові змоги виправитися. Не нагадуйте дитині про її "старі гріхи". Не заважайте їй "починати життя спочатку". Покараний — вибачений. Інцидент вичерпано! Незалежно від ступеня провини та повноти усвідомлення дитиною своєї помилки, вона не повинна сприймати покарання як свідчення переваги Вашої сили над її слабкістю, як приниження її гідності. Дитина має боятися не покарання, а того, що Вас засмутить її вчинок, Вашого розпачу через необхідність вдаватися до такого виховного заходу. Шведську дитячу письменницю Астрід Ліндгрен завжди непокоїло жорстоке ставлення батьків до своїх дітей. "Скільки дітей отримали свої перші уроки насильства від тих, кого любили, — від власних батьків — і потім понесли цю "мудрість" далі, передаючи її з покоління в покоління!" — писала письменниця. На підтвердження того, що покарання — надзвичайно важкий іспит для дитини, Астрід Ліндгрен розповіла досить повчальну історію, почуту від однієї жінки. "Колись люди вважали, що виховання без різки неможливе. Сама жінка в це не дуже й вірила. Проте одного разу її маленький син добряче завинив. І їй тоді здалося, що він заслуговує на покарання. Жінка наказала хлоп'яті піти й самому зірвати різку. Той пішов і його довго не було. Нарешті він повернувся весь у сльозах і сказав: "Різки я не знайшов, але ось тобі камінь, який ти можеш у мене кинути". Мати розплакалася, бо раптом побачила всю ситуацію очима дитини. Хлопчик, мабуть, розмірковував: "Якщо мати хоче зробити

мені боляче, для цього підійде й звичайний камінь". Жінка поклала той камінець на кухонну полицю, де він і лишався багато років по тому як вічне нагадування про обіцянку, яку дала тоді жінка сама собі: "Жодного насильства!" Так, дорослі мають забути про насильство щодо дітей. Жорстокі методи виховання принижують особисту гідність малих, призводять до серйозних психологічних стресів. А сучасному малюкові і так доводиться жити в умовах підвищеного стресу. Батьки зазвичай не зважають на відмінність між тим, як вони сприймають світ та як його сприймає дитина. Вони практично пригнічують її зайвою інформацією та непосильними для неї емоційними і фізичними навантаженнями. Усе це не минає для дитини безслідно: в сучасних малят з'являються такі "дорослі" захворювання, як безсоння, виразка, коліт, мігрень. Є над чим замислитися, чи не так?

Причиною неадекватної поведінки дитини, психічних розладів можуть стати навіть щоденні побутові розмови батьків з малюком. Адже більшість дорослих часто зовсім не зважає на дрібні зауваження та вирази, які зазвичай використовують у своєму мовленні, спілкуючись з дитиною. А саме ці "дрібниці" інколи дуже сильно впливають на дитину і здатні сформувати в неї стійкий негативізм щодо батьків.

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ: РОЛЬ БАТЬКІВ У ВИХОВАННІ ДИТИНИ

Не всі сім'ї повною мірою реалізують усі можливості впливу на дитину. Причини можуть бути різні: одні сім'ї не хочуть виховувати дитину, інші – не вміють цього

робити, є й такі, що розуміють, для чого це потрібно робити, однак не роблять. В усіх випадках сім'ї потрібна кваліфікована допомога дошкільного закладу. Нині необхідність дошкільного виховання не викликає жодних сумнівів. Упродовж останніх років до дошкільних закладів висунуто високі вимоги. Багато років поспіль наша держава всіляко підкреслювала соціальну функцію дошкільного виховання – звільнення жінки-матері для участі в суспільному виробництві.

При оцінюванні роботи дошкільного закладу як важливий показник фігурують відомості про захворювання дітей, кількість пропущених ними днів (отже, вимушеної непрацездатності матері). Зростання впливу освіти, що спостерігається в багатьох країнах світу, зокрема й у нашій країні, змінило ставлення до дитячих садків. На перше місце виходять педагогічні функції дошкільного закладу: як виховують, чого навчають, наскільки успішно готують до школи. Щоб ефективно виконувати педагогічні функції, дошкільний заклад має переглянути зміст і поліпшити якість освітньої роботи з дітьми, посилити вплив на кожну дитину. Це зумовлює потребу дошкільного закладу вбачати в сім'ї союзника, однодумця щодо виховання дитини. Слід зауважити, що педагоги дошкільних закладів не завжди усвідомлюють можливість і необхідність співробітництва з сім'єю. Молоді спеціалісти нерідко вважають, що їх навчили, як розуміти дитину, як її вчити, виховувати, недооцінюють роль батьків, не вважають поганим те, що батьки виховують дитину не зовсім правильно і бачать дитину набагато менше часу, ніж вихователь у садочку. Часто так і батьки думають, що знають свою дитину краще, ніж інші, розуміють її, а отже, і виховують самі, а в дитячому садку дитина ціла і неушкоджена, під наглядом дорослого, і цього досить. Таким чином, є дві сили, дуже близькі дитині дошкільного віку – батьки й педагоги, які намагаються виховувати автономно, незалежно одна від одної, що не сприяє ефективному вихованню. У вихованні маленької дитини є чимало заходів, метою яких є формування позитивних звичок, навичок поведінки, раціональних способів діяльності. Усе це можливо, якщо дорослі домовлятимуться про єдність вимог, спільність методів впливу та способів навчання в дитячому садку й родинному колі. Слід також ураховувати, для вирішення яких завдань виховання ефективнішим може бути дитячий садок чи сім'я, і, відповідно, який тягар має взяти на себе та чи інша сторона. Наприклад, в емоційному, статевому вихованні, у залученні дитини до спорту можливості сім'ї значно більші, ніж можливості дитячого садка. Однак дитячий садок кваліфіковано здійснює навчання, забезпечує розвиток творчих здібностей тощо. Отже, в основу взаємодії сучасного дошкільного закладу та сім'ї має бути покладено співробітництво. Повноцінним може бути тільки те виховання,

яке починається від колиски. Дошкільне виховання, що починається з родинного, а далі доповнюється суспільним, є вирішальним у прилученні дитини до скарбниці духовної культури народу, її соціалізації. Саме в родинному вихованні в дошкільні роки у дитини закладаються основи моралі, правильної поведінки, активності, ініціативності, творчого ставлення до дійсності чи навпаки – пасивності, байдужості, нігілізму, індиферентності. Родинне виховання і виховання в дошкільній установі реально існували як дві самостійні ланки, хоч у програмах дитячого садка і в методичній літературі наголошувалось на необхідності взаємозв'язку дитячого садка і сім'ї. Насправді це були дві системи, які зрідка взаємодіяли. У сім'ї зміст, методи, форми виховання дітей залежать від загальної культури батьків. Найпростіше сімейне виховання має довільний характер, здійснюється без чіткої системи, фрагментарно і доволі стихійно. За таких умов загальний розвиток і ступінь вихованості дітей дуже різний. В одних сім'ях малята ростуть добрими, привітними, довірливими, активними, виявляють інтерес до гри, книжок, мистецтва, в інших – батьки не дуже дбають про загальний розвиток дитини, але велику увагу приділяють її дисциплінованості, слухняності. Є сім'ї, де вихованню дитини не надають значення взагалі. Дитячий дошкільний заклад – обов'язкова ланка загальної системи освіти. Процес виховання і навчання у ньому здійснюється відповідно до програми, укладеної фахівцями (фізіологами, психологами, лікарями, педагогами, методистами) й ухваленої Міністерством освіти і науки України. Програма набуває чинності державного документа. За твердженнями спеціалістів, у дошкільних закладах достатньо розвинені й виховані діти ті, в родинних яких з особливою увагою ставляться до виховання. Найбільше труднощів викликають у вихователя діти, батьки яких не приділяють належної уваги їх вихованню. Отже, навіть обов'язкова програма з чітко організованим процесом виховання не позбавляє дошкільного закладу залежності від родини: якщо батьки дбають про дитину, то й дитячий садок сприяє її збагаченню, розвитку; якщо сім'я не займається вихованням чи створює для дитини важкі умови, то дитячий садок не завжди в змозі допомогти. Упродовж тривалого часу склалось так, що дитячий садок, підпорядковуючись лише адміністративним органам, був незалежним від сім'ї. Від неї майже не залежало, в який садок потрапить дитина, які вимоги висуватимуться до неї, який розпорядок закладу, кваліфікація вихователів тощо. Нині ситуація змінюється, відкриваються дитячі садки, які більше зважають на потреби сім'ї і щодо встановлення розпорядку, і щодо змісту роботи. Сім'я має можливість вибирати дитячий садок і вихователя, розраховуючи на співпрацю у вихованні дитини.

Психологи і педагоги наголошують:

1. Особливістю сімейного виховання є його виразний емоційний характер, що ґрунтується на родинних почуттях, виявляється у глибокій любові до дітей, та взаємних почуттях дітей і батьків. У вихованні дітей раннього і дошкільного віку вирішальне значення мають родинні емоційні зв'язки, насамперед матері і дитини, оскільки коло людей, з якими спілкується дитина, доволі обмежене, навіть якщо дитина відвідує дошкільний заклад.

2. Основною умовою розвитку особистості є включення дитини в стосунки і спілкування з людьми. У концепції дошкільного виховання в Україні подано такі тези про взаємодію сім'ї і дошкільної установи:

- сім'я і дитячий садок у хронологічному порядку пов'язані принципами наступності. Вони повинні забезпечувати безпосередність навчання і виховання дітей. У дослідженнях деяких педагогів стверджується, що у практиці суспільного і сімейного виховання переважає принцип не наступності, а паралелізму, тобто сім'я вирішує свої завдання, а дошкільний заклад – свої. За таких умов освітня підготовка дітей не матиме відчутних результатів;

- сім'я – це найприродніша школа соціалізації дитини в суспільстві. Через сім'ю дитина набуває різного досвіду. Концепція спрямовує на те, щоб мета і зміст суспільного виховання не відрізнялись від мети і змісту родинного виховання;

- адаптаційний період «дитина – сім'я – дитячий садок» розширити на більш тривалий час;

- головна мета дошкільного виховання – всебічне виховання дитини, що охоплює розвиток естетичних, розумових, моральних, мовних здібностей малюка.

Практика свідчить, що українське дошкілля загалом, здійснює ті завдання, від яких залежить підготовка дітей до навчання у школі.

Таким чином, формулюємо висновок, що на сучасному етапі розвитку суспільства дошкільний заклад і сім'я мають працювати в умовах співробітництва, і дитячий садок повинен бути ініціатором таких змін, оскільки цього вимагає час. Тож перед дошкільною установою сьогодні поставлено низку завдань:

1) зміна соціальної орієнтації на основного замовника дитячого садка, якому дошкільний заклад має бути підзвітний;

2) усвідомлення вихователями дошкільних закладів того, що дітей їм довіряє сім'я, отже, потрібно зберегти здоров'я дитини і забезпечити належні умови для її розвитку;

3) приймаючи дитину до групи, вихователь має докладно ознайомитися зі змістом, характером і напрямками виховання в сім'ї, щоб забезпечити адекватні умови для тісного контакту педагога з вихованцем, педагога з батьками.

У сім'ї формується характер дитини, її особистісні риси, зокрема закладаються основи національної свідомості, відбувається становлення особистості загалом.

В.Сухомлинський зауважував, що «...сім'я - це повноводна річка, водами якої живиться держава». У сім'ї шліфуються найтонші риси людини-громадянина, людини-трудівника, людини - культурної особистості.

КОНСУЛЬТАЦІЯ ДЛЯ БАТЬКІВ ЗДОРОВ'Я ДИТИНИ – БАГАТСТВО КРАЇНИ

З приходом холодів весь процес життєдіяльності начебто сповільнюється: важче вставати вранці,

у вихідні хочеться поніжитися в ліжку, немає бажання йти на тренування, хочеться побути вдома. Так ми реагуємо на зміну погоди. Ще гостріше реагують на це наші діти. І ви, напевно, не раз помічали, як разом з погодою за вікном псується і настрій малюка: він стає примхливим, плаксивим, погано їсть, з'являються проблеми зі здоров'ям, такі як нежить, кашель і на додаток до всього неспокійний сон. Все це можна пояснити впливом таких атмосферних факторів, як тиск, вологість і температура. Дитячий організм ще досить слабкий, імунітет його тільки починає набирати силу, і тому у них менше можливості пристосовуватися до зміни погодних факторів. Поступово, в міру дорослішання, адаптаційні здібності дитини виростають, він вже більше стійко переносить і простудні захворювання, і просто перепади температури за вікном. Отже, якщо ваша дитина здорова, але метеочутлива, тоді обов'язково стежте за її режимом дня. Укладайте спати в один і той же час, як у нічний, так і в денний. Якщо нічний сон неспокійний, то можна дати малюкові настоянку пустирника (близько 20 крапель). Перед сном настройте його на спокійний лад, почитавши улюблену книгу, зібравши нескладний пазл, або просто поговоріть з ним. Постарайтеся, щоб дитина перед сном не бігала, і не усаджуйте її за перегляд чергового мультика. Він не принесе користі і буде як подразник для нестійкої та слабкої нервової системи. Спокійний нічний сон дасть малюкові гарний настрій на весь наступний день і навіть вплине на глибину денного сну. Протягом дня стежте за активністю вашого малюка. Чергуйте активні ігри зі спокійними заняттями. Нехай малюк не тільки бігає і грає у войнушки, нехай він займається малюванням, ліпленням, тобто такими заняттями, які розвивають дрібну моторику і впливають на подальший розумовий розвиток. Дуже важливі прогулянки на свіжому повітрі. Гуляти треба не менше двох разів на день і бажано, щоб прогулянки були досить тривалими. Це допоможе подолати метеочутливість, а також подарує хороший сон. Так що одягайтеся тепло, але по погоді, і сміливо йдіть гуляти. Дуже добре, якщо дитина з дитинства привчена до гімнастики і водних процедур. Обов'язково запишіть ваше чадо в басейн і разом з ним від

душі похлюпайтеся у воді. Вода знімає м'язову напругу, покращує загальне самопочуття і дає відчуття розслаблення і радості, що стане в нагоді не тільки малюкові, але і вам самим. Якщо настрій малюка все-таки залишає бажати кращого і він вередує, то побалуйте його – купіть шоколад. Його користь очевидна, і з цим погоджуються багато лікарів, починаючи від стоматологів, закінчуючи лікарями-імунологами. Помірне (але не надмірне) споживання шоколаду підвищує рівень гормону щастя в крові. І якщо немає алергії, то пригощайте ним свого малюка. А він обов'язково віддячить вам своєю посмішкою і відмінним настроєм. Щоб дитина не підхопила вірус, обов'язково стежте за вакцинацією і робіть щеплення. Це необхідно, не лише якщо дитина ходить у дитячий садок, а й також важливо, якщо він не відвідує його і проводить час вдома з мамою або нянею. Якщо дитина перебуває вдома, то частіше провітрюйте приміщення, щоб повітря довго не застоювалося, бо це може стати дуже хорошою розсадою для вірусів. Повітря у приміщенні було б непогано зволожувати. Добре, якщо в кімнаті є акваріум, адже це природний зволожувач, але якщо такого ще немає, можна використовувати і зовсім "домашні" методи: розвісити вологі рушники або скористатися пульверизатором для квітів. Зараз у наших аптеках достатньо широкий спектр спреїв для зволоження слизової носа. Дуже популярні засоби на основі цілющої морської води. Морська вода в них стерилізована і сприяє підтримці нормального рівня зволоженості носової порожнини, а додаткові мікроелементи підвищують стійкість внутрішнього середовища до хвороботворних бактерій. Результат – слизові носа не пересушені і не роздратовані пилом, що допомагає відбити атаки вірусів. З такою ж метою можна полоскати горло і дитини. І останнє, на що треба звернути увагу – харчування. Тут правила будуть прості як ніколи – побільше фруктів, овочів, корисних каш, достатня кількість рідини. Для профілактики простудних захворювань скористайтесь сиропом шипшини, його смак сподобається дитині, і тому чергове прийняття ліки не буде супроводжуватися капризами й істериками. І головне – пам'ятайте, що маля дуже часто буває барометром вашого здоров'я і настрою, тому постарайтеся створити в сім'ї доброзичливу обстановку і не забудьте подбати про власне самопочуття. Тепер ви знаєте, як зберегти здоров'я дитини, поради для батьків вам допоможуть у будь-якій ситуації!

Любов до Батьківщини починається з родини!

Перш ніж розпочинати виховувати в дитини любов до Батьківщини, необхідно пояснити їй, що таке Батьківщина.

Це дуже складне і ємне поняття. Багатогранність любові до Батьківщини проявляється не тільки в прихильності людини до певного географічного місця. Ця любов складається також з особливих почуттів до мами, тата, інших дорогих людей, до своєї домівки, природи і країни. Любов до рідних місць належить до кола загальнолюдських цінностей. Любов до Батьківщини має найглибші історичні особливості.

Виховувати в дитини любов до Батьківщини мають батьки і дорослі, наділені подібними повноваженнями. Це вчителі, вихователі, наставники та інші. Але у вихованні любові до Батьківщини головну роль відіграють батьки. Саме від їх ставлення до Батьківщини, від того, як вони демонструють свої почуття до рідних місць, і залежатиме, які почуття можуть зародитися в дитині. Треба збудити в дитини інтерес до історії країни і почуття гордості за національні перемоги. Ось тоді в малюка можуть проявитися й інші почуття: наприклад, причетність і повагу до свого краю. Любов до Батьківщини, прихильність до місця народження, повага до своєї мови, традицій і культури — ці поняття об'єднує один термін — «патріотизм».

Виховуючи в дитині патріотичні почуття, потрібно підтримувати в ній постійний інтерес і цікавість до всіх подій, які відбуваються в країні. Необхідно розмовляти з дітьми про всі випадки та явища, що відбуваються в суспільно-соціальному та суспільно-політичному житті держави. У майбутньому всі ці явища стануть для нього цікавими та близькими.

Не можна любити Батьківщину, але при цьому не відчувати з нею тісного зв'язку. Для цього дитина повинна знати, як любили, берегли і билися за Батьківщину їхні дідусі та бабусі. Глибоке почуття любові до Батьківщини завжди живе в людях, саме це почуття і «змушує» їх піклуватися про Батьківщину.

Чому потрібно виховати в дитини любов до Батьківщини? Таке виховання є результатом тривалої і цілеспрямованої діяльності, тому патріотичне виховання потрібно починати змалку. Ще в давнину дітей намагалися переконати в тому, що для того, щоб людина була щасливою, їй потрібна щаслива Батьківщина.

Зараз відроджується багато забутих національних традицій, вивчаються і відновлюються історичні цінності. В області формування патріотичних почуттів одним з головних чинників у залученні дітей до історичних цінностей є ознайомлення дитини з її родоводом. Діти повинні почати патріотичне навчання ще в дошкільному віці. З ранніх років у них треба формувати відповідальність і почуття обов'язку по відношенню до рідних і Батьківщини. Фахівці стверджують, що ще в ранньому віці в дитини прокидається зацікавленість до багатьох речей. Також з цього моменту починається пізнання дитиною багатьох моральних цінностей, заснованих на любові до рідних місць. Патріотизм дитини формується концентрацією багатьох знань, а також єдністю поведінки і відносин.

Питання «Як виховати в дитини любов до Батьківщини?» має одну універсальну відповідь. Спочатку потрібно навчити дитину бути доброю, відповідальною та небайдужою. Насамперед необхідно навчити дитину бачити красу, що її оточує. Дитина, яка не любить природи, не зможе полюбити Батьківщину. Відчуття захоплення багатствами навколишнього середовища і дарами природи є попередником справжнього патріотизму. Тут термін «навчити» має лише умовний характер. Ніхто не повинен насильно садити дитину за парту і пояснювати її красу квітки або дерева. «Навчання» відбувається щодня і в ненав'язливій формі: під час прогулянки, походу в ліс або під час відвідування по місцевих визначних пам'яток.

Дитині можна показати історичні та культурні пам'ятки рідного міста або розповісти про героїчні подвиги дідуся, який зовсім юним захищав Батьківщину від фашистських загарбників. При цьому кожен конкретний похід або розповідь має асоціюватися з Батьківщиною. Адже найяскравіші і позитивні переживання людина отримує в дитячому віці і зберігає їх у пам'яті. Саме тому змалку людині потрібно побачити красу рідних місць і дізнатися історію своєї Батьківщини і родини.

Дорослі мають навчити дитину бачити пам'ятки, помічати навколишню красу, відзначати неповторні особливості рідної вулиці і свого міста.

Таким чином, любов до Батьківщини в дитини формується в перші роки життя. На зародження цього почуття впливає патріотична атмосфера, яка панує в сім'ї. Особливу увагу дитини приваблює життя і робота оточення на благо Батьківщини, події, які відбуваються в державі, національні свята, спортивні змагання та ін. Крім того, високий емоційний підйом викликає контакт дитини з природою.

Дорослі повинні пам'ятати, що якщо вони щиро люблять свій рідний край і демонструють цю любов своїм дітям, тоді їхні діти теж сильно любитимуть Батьківщину, а патріотизм не буде для них порожнім поняттям. Необхідно постійно показувати дітям привабливі сторони любові до рідних місць і навколишнього середовища. Ось тоді можна цілком бути впевненим у тому, що їхні діти стануть найбільш гідними громадянами своєї Батьківщини. Важливо пам'ятати, що патріотизм є вираженням єдиних почуттів громадян країни у формі національної гордості, а також у вигляді шанобливого ставлення до інших народів.

Діти на дорозі!

Шановні батьки!

Швидке збільшення інтенсивності руху висуває серйозне завдання — забезпечити безпеку руху пішоходів.

У попередженні дорожньо-транспортного травматизму важливу роль відіграє робота дорослих з роз'яснення дошкільникам правил дорожнього руху і прищеплення навичок дисциплінованості на вулицях і дорогах. Щоб не допустити лиха на дорозі, вам необхідно:

- не подавати дітям негативного прикладу, порушуючи правила дорожнього руху;
- не чіплятися на підніжку транспорту і не стрибати на ходу, щоб своїм прикладом не заохотити дітей;
- учити переходити вулицю на зелене світло світлофора, користуватись підземним переходом;
- на власному прикладі вчити користуватись нерегульованим пішохідним переходом;
- перетинаючи вулицю нерегульованим пішохідним переходом радити дітям йти в загальній масі пішоходів, бо дитина сама ще не завжди здатна оцінити дорожню ситуацію;
- не дозволяти дітям з'являтися зненацька перед транспортними засобами;
- учити дітей правильно обходити транспорт на зупинках (трамвай — спереду, тролейбус, автомобіль та автобус — позаду);
- не дозволяти дітям самотійно користуватися громадським транспортом;
- не допускати ігор дітей на проїжджій частині дороги;
- не дозволяти дітям грати з м'ячем, кататися на велосипеді, ковзанах, роликах, лижах, санчатах на проїжджій частині дороги та поблизу неї.

Телефон виклику міліції — «102».

Сподіваємося, що ви прислухаєтесь до наших порад!

Вогонь дітям не іграшка!

Шановні батьки!

Щоб не допустити пожежі, необхідно дотримувати таких правил пожежної безпеки:

- ❖ зберігати сірники в місцях, недоступних дітям;
- ❖ не дозволяти дітям розводити багаття;
- ❖ не дозволяти самостійно вмикати електронагрівальні прилади;
- ❖ не дозволяти користуватися газовими приладами;
- ❖ не допускати перегляд телепередач, користування комп'ютером за відсутності дорослих;
- ❖ не залишати малолітніх дітей без нагляду;
- ❖ не вмикати електроприлади з пошкодженим дротом чи струмоприймачем;
- ❖ не нагрівати лаки та фарби на відкритому вогні;
- ❖ не заставляти шляхи евакуації (лоджії, балкони, коридори);
- ❖ не зберігати на балконах легкозаймисті речовини (бензин, мастила, ацетон);
- ❖ не сушити речі над газовою плитою;
- ❖ не користуватися саморобними ялинковими гірляндами;
- ❖ не влаштовувати піротехнічних заходів з балкону та поряд з будівлею;
- ❖ не палити в ліжку.

Шановні батьки! Ставтеся негативно до дитячих ігор з вогнем! Роз'яснюйте, що їхні пустощі з вогнем можуть спричинити пожежу, загибель у вогні майна та людей! Своїм прикладом навчайте дітей суворого дотримання протипожежних вимог. Пам'ятайте, що приклад старших є для дітей найкращим методом виховання.

**У разі виникнення пожежі негайно викликайте
пожежну охорону за телефоном «101».**